

Si la gran deessa ho vol

Enric Lluch

El valor d'un jove soldat
en la segona guerra púnica

FINALISTA PREMI FAR DE CULLERA

edicions
bromera

Definitivament, la gran deessa Serai no ha volgut, fins ara, afavorir la nostra marxa. Tot i que el pare va aconseguir les dues figuretes de bronze per tal que el meu cosí Unimbel i jo les deixàrem amb tota la cura sobre la pedra plana de l'interior de la cova; tot i que els homes del consell decidiren que les cases cremaren l'espígol, perquè el fum fera fugir els mals esperits, els llamps i els trons que acompanyen aquesta gran nuvolada; tot i que Unimbel i jo enlairàrem moltes vegades la falcata i l'escut per tal que tothom s'assabentara que estàvem ben disposats a la lluita; tot i que la mare s'havia rentat els cabells, la cara i les mans amb l'aigua de la cova sagrada abans de preparar-nos els queviures per a mantenir-nos sans i forts al llarg del viatge...

Res. La gran deessa no ha volgut obrir el cel de cap de les maneres, la pluja no para de caure ni un instant i les barranques que envolten el poblat vénen de gom a gom. I aquesta circumstància ens impedeix anar a buscar el camí que porta als pobles més pròxims al lloc que diuen la mar.

De tant en tant, el pare, des del brancal de la casa, mira els cims de les muntanyes i, entristit, remena el cap. Potser, ell no acabe d'entendre quina és la raó per la qual la gran deessa Serai no permet que abandonem el poblat.

Jo sí que ho sé. És clar que ho sé. La gran deessa ha sentit les meues llargues i continuades pregàries. «Permet, poderosa Serai, que, abans de marxar, tinga ocasió d'aco-

miadar-me de la meua estimada Alòria. No deixes, gran deessa, que el meu cor s'allunye buit i entristit. Tu que tot ho pots, empara'm i ajuda'm.»

Mon pare em trau dels pensaments.

–Belisker, fill meu, vés, busca el teu cosí Unimbel i veniu a la casa del consell.

I, en passar per la porta de la casa de la meua estimada Alòria, es produeix el que tant desitjava. Sa mare em fa un senyal amb el cap i m'indica que puc entrar-hi. Alòria està palplantada al costat de la llar. Em mira i fa un somriure. Sa mare, com qui no fa, resta a l'entrada.

–Alòria: he de marxar prompte del poblat.

–Ho sé.

–Parlaré amb ton pare i li ho diré...

–Mon pare ja ho sap.

M'empasse la saliva. Les paraules se m'enganxen dins de la gola i sent una estranya sensació. Voldria dir-li tantes coses alhora!

Alòria m'agafa les dues mans, se les acosta als llavis i deixa caure un bes suau, molt tendre, en cadascuna de les conques.

–T'esperaré, Belisker.

–Tornaré. Et promet que tornaré per tu tot just s'acabe aquesta guerra.

Abans d'arribar a la casa del meu cosí, els primers rajos de sol travessen els núvols i la pluja es perd més enllà de les muntanyes. Mire la cova i, des del fons del cor, done gràcies a la gran deessa.

–Unimbel –li dic al meu cosí–, agafa les pertinences i anem a la casa del consell. La gran deessa de la cova permet que marxem de seguida.

Els membres del consell ens esperen a la porta de la casa on, sovint, solen reunir-se per parlar de les coses més importants, per exemple, un naixement, el pas d'un xiquet a home, un casament, una mort o, com ara, l'acomiadament de dos homes joves –el meu cosí i jo– que marxen amb l'exèrcit del cartaginés contra uns altres estrangers, que s'anomenen romans, nascuts, segons diuen, en unes terres molt llunyanes.

Mon pare i els altres consellers ens han contat algunes coses dels cartaginesos. Asseguren que vingueren de l'altre costat de la mar –tot i que ningú de tots nosaltres sap com és la mar–, que al capitost que els condueix li diuen Hanníbal i que aquest té un germà de nom Hàsdrubal. Diuen que la nostra gent mai no els ha vistos amb bons ulls i, més d'una vegada, els homes han pres les falcates i els escuts i han baixat a les valls per tal de lluitar contra alguna de les seues quadrilles. Però ara, aquesta gent cartaginesa té molta força, molt de poder. Per això, han disposat que els joves dels poblats agafen les armes i lluiten al seu costat.

A penes arribaren les primeres notícies del que havien ordenat els cartaginesos que mon pare va decidir que el meu cosí i jo, els dos homes joves del poblat, fugírem durant un temps i ens refugiàrem entre els racons de les muntanyes. Però, el terrisser Buztin que, sovint, ve al poblat amb el seu ase, va contar que els cartaginesos, ningú no sabia com, estaven assabentats bastant bé de la quantitat de joves que podia haver-hi a cadascun dels poblats i botaven foc a les cases dels que amagaven la veritat i deien no tenir joves per anar amb les seues colles.

–I, fins i tot, han arribat a matar uns quants consellers, dones i xiquets allà on la gent s'ha entossudit –va rematar el terrisser.

Aquesta circumstància va fer que el consell es reunira i valorara què s'havia de fer. A la fi, consideraren que més valia perdre dos braços joves durant un temps que no les cases i, potser la vida, de la resta de la gent.

Pocs dies després, arribaren uns cartaginesos ben armats que venien acompanyats d'un home barbut. Els cartaginesos no sabien parlar com nosaltres, emperò, l'acompanyant parlava per la seua boca.

—Que s'acosten els joves —va dir de colp el de la barba.

I una vegada el meu cosí Unimbel i jo ens hi presentàrem, un dels cartaginesos ens va mirar de dalt a baix, ens va prémer els braços i les cames i va donar cabotades d'assentiment. Tot seguit, el barbut va preguntar si sabíem emprar la falcata i l'escut.

Aleshores, mon pare va contestar dient que no hi havia cap home al poblat que no fóra ben capaç de tallar-li el coll o travessar-lo amb la falcata si així s'ho proposava.

Però, el de la barba, potser perquè va sentir por, no va contar res als cartaginesos. Tan sols va balbucejar:

—Aquests dos joves es presentaran al camí ample d'ací a tres dies.

I, de seguida, marxaren.

Encara és nit tancada que mon pare, ma mare i la mare del meu cosí Unimbel ofereixen el millor pollastre a la gran deessa de la cova. La mare del meu cosí també vol oferir-li'n a una altra deessa que li diuen Àrtemis. Aquesta la portaren uns homes comerciants que compraven oli i vi i solien vendre tot tipus de terrissa; però, mon pare diu i sentència:

–Aquesta deessa no té poders.

I ho diu perquè, quan el pare d'Unimbel va marxar a protegir dels robatoris els camps de la vall i l'aigua dels pous, s'encomanaren a aquesta Àrtemis i el pare d'Unimbel i un altre home del poblat aparegueren morts i degollats l'endemà mateix.

A penes ix el sol que el meu cosí i jo ens posem en marxa. Tota la nostra gent resta quieta i clavada a les pedres que protegeixen el nostre poblat.

De cua d'ull veig mon pare, ma mare, la mare d'Unimbel... M'ature com si volguera nugar-me bé les sandàlies i, en aquesta posició, aconseguisc veure la meua estimada Alòria entre son pare i sa mare. Acluque els ulls per tal de veure-la millor i m'adone que té els ulls brillants com l'aigua de pluja. Voldria cridar ben fort el seu nom. Tan fort que la paraula Alòria retrunyira com ho han estat fent els trons durant aquests dies entre les muntanyes dels voltants...

El meu cosí em diu:

–Caminem, Belisker. Si arribem tard, vindran a buscar-nos.

Una estona després, més enllà del barranc, el nostre caseriu s'esborra entre les pedres de la muntanya.

No veiem cap persona ni animal al llarg del caminalet que duu al camí ample. Potser siga perquè tothom olora la guerra i cadascú busca l'amagatall més segur. Però, quan arribem al camí, tot canvia. S'hi veuen homes, dones i xiquets que marxen amb les pertinences, ben de pressa, tots en la mateixa direcció, com si fugiren d'uns enemics invencibles i invisibles nascuts a les seues esquenes. El meu cosí aconseguix que uns dels homes que fugen li conteste, tot i sense parar de caminar.

–Els homes d'Hanníbal vénen cap ací amb tot el seu exèrcit i amb uns animals terribles que cap persona havia vist fins ara –assegura l'home.

El meu cosí i jo restem, bastant intranquils, a l'ombra d'una pineda i en l'espera que alguna persona ens indique el que hem de fer. Però, al llarg del dia, no veiem una altra cosa que no siga gent i més gent que fuig temorena.

El sol a penes guaita entre els núvols que acompanyen l'albada quan sentim el galop d'uns cavalls que s'acosten cap on hem passat la nit.

En reconec un dels genets de seguida. És l'home barbut, el que va venir al poblat amb els cartaginesos. A la resta, tots ells ben armats, mai no els havia vistos. El de la barba pregunta sense descavalcar:

–On teniu els vostres cavalls?

–No en portem...

Aleshores, comença a maleir entre dents de mala manera, diu unes paraules estranyes a la gent que l'acompanya, esperona el seu cavall i torna per on havia vingut. La resta dels acompanyants segueixen fent camí sense dir-nos el que hem de fer. Una estona després, torna el barbut amb sis cavalls en rècula. Cap dels animals porta sella ni res que se li assemble. Tan sols cabestre i ramals fets amb cordam d'espart. De seguida, ens diu:

–Trieu dos cavalls, nogueu la resta en rècula i seguïu-me.

Cavalquem fins a arribar a un riu on esperen els genets que havien marxat al davant. I, una altra vegada, l'home de la barba els parla d'una manera que no entenem, tot i que després ens ho aclareix.

–Van a buscar un pas per creuar el riu...

Descavalca i ens fa un senyal perquè fem la mateixa cosa. Almenys jo li ho agraiïc des del fons del cor, perquè no acabe de dominar un cavall sense cap tipus de sella. Per contra, el meu cosí Unimbel, acostumat com està des de menut als cavalls, no sembla haver tingut cap dificultat.

–Em diuen Mutil –comença a dir el barbut– i sóc un dels reclutadors de l'exèrcit d'Hanníbal...

El meu cosí mai no ha sabut guardar-se les paraules entre els plecs de la llengua. Per això li diu:

–Com és que un dels nostres arranca la gent de les seues cases i per la força?

Mutil mira a l'un costat i a l'altre. A penes comprova que no s'hi veu cap dels genets que han anat a buscar el pas del riu que es lleva la túnica curta que porta i ens ensenya el pit i l'esquena. Té la pell totalment marcada i ratllada, com si li hagueren passat una arada fina per tots i cadascun dels racons que ens mostra.

—Havia treballat de mercader com ho havia fet mon pare i el pare de mon pare. Sovint havia estat als pobles dels cartaginesos i molts d'ells sabien que parlava la seua llengua. Per això vingueren per mi. A penes em proposaren la faena de reclutador que els vaig dir que jo no enviaria sang de la meua sang a lluitar en el seu nom. Marxaren. Però, ben aviat tornaren una altra vegada, mataren la meua esposa, m'assotaren amb una tralla fins que es cansaren i s'emportaren els meus tres fills. Digueren que me'ls tornarien sans i estalvis quan acabara de fer el que m'havien manat... Ara ja ho sabeu.

Durant una llarga estona ni el meu cosí ni jo hem dit cap paraula.

Aconseguim creuar el riu per un llom d'arena. Després, tornem al camí i seguim en direcció a un poble que, com assegura Mutil, és molt gran. Allí hem de trobar-nos amb més de cent homes que formaran part, també, de l'exèrcit d'Hanníbal.

–Com es diu el poble? –pregunta el meu cosí.

–Edeta –contesta Mutil.

Mentre cavalquem, els meus pensaments tornen al poblat i a la meua estimada Alòria. Recorde, com si fóra ara, el dia en què son pare la va presentar, ja dona, a la resta de la gent. Recorde, sobretot, la seua cara i el seu somriure. També, el cabell negre ple de trenes i rulls; la túnica de lli, les serpentes de plata dels braços, el collar d'or...

–Ens ataquen! –crida Mutil i, amb això, desfà els meus pensaments.

I, de sobte, veig un grup d'homes armats que s'acosten corrent des d'una arbreda que hi ha a la dreta del camí. Vénen escridassant. I entre la cridada, puc entendre unes paraules.

–Mort als cartaginesos!

L'única cosa que aconseguisc fer és traure la falcata i disposar-me a la lluita. Però, el meu cosí Unimbel deixa caure en un bram:

–Nosaltres no som cartaginesos!

Els atacants s'aturen, es miren entre ells i el que sembla manar la colla enlaira la seua falcata i pregunta:

–D'on sou i on aneu?

El meu cosí Unimbel contesta amb veu molt clara, quasi mastegant-se les paraules:

–Som d'un poblat de l'altre costat del riu i anem a Edeta.

Però mentre el meu cosí parla, un dels cartaginesos que, de segur, no ha entès res del que està dient-se, fa un crit i esperona el seu cavall en direcció als atacants.

Abans que el cavall faça les primeres potades una sageta travessa el coll del cartaginés. Aquest cau a terra ferit de mort i el cavall fuig desbocat i atemorit ningú no sap en quina direcció. La resta dels cartaginesos, en veure el que li ha passat al company, esperonen els seus animals i reculen, al galop, seguint el camí pel qual hem vingut.

El que sembla manar la colla dels atacants s'acosta al cartaginés ferit i, sense pensar-s'ho massa, el remata travessant-li el cos amb la seua falcata. Tot seguit, li lleva l'espasa, les sandàlies, dos braçalets que decoraven els seus braços i, fins i tot, la túnica curta i el cordó que la cenyia i els ho dóna als acompanyants. S'incorpora, ens mira a nosaltres tres i torna a preguntar amb veu amenaçadora:

–D'on sou i on aneu?

I el meu cosí Unimbel torna a contestar, ara tan atemorit com jo:

–Nosaltres som d'un poblat a l'altre costat del riu i anem a un poble que es diu Edeta.

Però, ara, l'assaltador sembla voler saber més coses.

–Què aneu a fer a Edeta?

Mutil pren la paraula i, mirant el terra, explica tota la veritat. Fins i tot, el seu assumpte amb els cartaginesos.

–I no puc deixar de fer el que m’han manat... Ells tenen els meus fills –acaba dient.

L’assaltador fa un senyal a la resta dels homes que l’acompanyen i aquests agafen el cos quasi totalment nu del cartaginés i l’amaguen entre els primers arbustos que donen pas a l’arbreda. De seguida, com si foren ombres misterioses, desapareixen entre els arbres des d’on han aparegut.

Aquests homes són d’un poble molt amagat rere de les muntanyes on resulta molt difícil accedir, perquè ni tan sols hi ha camins per arribar-hi. Per això no temen els cartaginesos. Des de fa molt temps, solen baixar al camí i ataquen els viatgers que s’hi presenten o els ramaders d’altres pobles que solen portar les ovelles a pasturar per aquelles contrades. Així ens ho conta aquest capitost mentre mengem i bevem del que em va posar ma mare. Des de fa uns quants dies –diu– solen atacar els cartaginesos, perquè, segons s’han assabentat, són enemics i, també, perquè porten coses més valuoses al damunt que no unes quantes ovelles o les escasses pertinences de qualsevol terrisser que s’arrisca a passar pel camí a la llum del dia.

–Sabeu si en vindran més, de cartaginesos? –pregunta.

Mutil li contesta dient-li que en vindran tants que no tindrà bastants homes per assaltar-los.

–A més –afegeix Mutil–, el seu cap és un home molt fort i poderós que li diuen Hanníbal.

—No tenim cap por de l’Hanníbal que dius —l’assaltador parla amb un somriure que denota satisfacció—. L’esperarem, el matarem i li llevarem tot el que porte al damunt.

Mutil calla, es rasca els pèls de la barba i remena el cap.

En acabar de menjar i beure, l’assaltador s’acomia da i, de la mateixa manera que han fet els seus acompanyants, desapareix entre l’espessor de l’arbreda.

Mutil està ara bastant abatut. Creu que els cartaginesos que han fugit tornaran i, potser aleshores, voldran fer amb nosaltres el que els assaltants han fet amb el company. Però, el meu cosí Unimbel torna a sorprendre’m quan comenta:

—No ens faran res. Belisker i jo som part del seu exèrcit i tu ets necessari per poder parlar amb la gent dels nostres pobles i llogarets.

Sembla que els cartaginesos no han fugit massa lluny, perquè, una estona després que el capitost dels assaltadors haja desaparegut, tornen amb les espases a la mà i mirant en direcció a l’arbreda. De seguida, ho parlen amb Mutil i aquest, bastant més tranquil en veure que s’han acomplit les paraules del meu cosí, ens indica que cal posar-se en marxa tan de pressa com ho puguem permetre els nostres cavalls.

—Hem d’arribar a Edeta abans que es faça de nit.

Vaig darrere de tots per la meua escassa confiança a l’hora de cavalcar sense sella. Observant la destresa amb què el meu cosí Unimbel guia el seu animal, recorde els consells de mon pare:

—Belisker: un home ha de saber fer de tot i ben fet. Ningú no sap mai el que li pot reportar la vida.

Tant de bo que li haguera fet cas! Almenys, en tot el que es refereix a l’habilitat amb els cavalls.